

Dokter te water

“Radeloos keek hij om zich heen. Eensklaps sprong hij overeind, zette beide handen aan de mond en schreeuwde zijn noodkreet naar de berkenbosjes aan de einder: Help! De dokter verzuipt!”. Zo luidt een bekende passage uit het gelijknamige boek van Toon Kortooms over dokter Angelino, verfilmd in 1974 met Jules Croiset in de rol van de te water geraakte dokter.

Johan Hogenhuis was afkomstig uit Leeuwarden en studeerde medicijnen in Utrecht. Na zijn studie vestigde hij zich in de zomer van 1894 met zijn kersverse echtgenote Allegonda Ruding in Nederweert. Hogenhuis opende daar een huisartspraktijk en hield ook spreekuur in Weert. Mevrouw Hogenhuis raakte al snel in verwachting en om die reden adverteerde het paar nog datzelfde jaar voor een *“bekwame R.K. dienstbode, goed kunnende koken”*. Hun kind was een zoon, Anastasius genaamd, die op 28 mei 1895 werd aangegeven in het Nederweertse raadhuis. Dokter Hogenhuis was snel ingeburgerd in. Toen in juli 1895 de nieuwe burgemeester Greijmans werd ingehuldigd, fungeerde hij als president van het feestcomité. Bij de erepoort op de kanaalbrug “Aan Vijftien” gaf de dokter een *“schoone toespraak”* waarvan het weekblad Het Kanton Weert uitgebreid verslag deed. Hij kon niet weten dat bij dat zelfde kanaal korte tijd later zijn leven zou eindigen.

In het avondduister van 31 maart 1896 voltrok zich een ramp. Na een laat ziekenbezoek in Weert reed dokter Hogenhuis bij de Biesterbrug, ter hoogte van de pijpenfabriek, om onverklaarbare reden met zijn fiets pardoos het kanaal in. Zijn mogelijke noodkreten moeten verloren zijn gegaan in het geronk van een passerende passagiersstoomboot. Tot drie-maal toe werd die nacht vanuit Nederweert met lantaarns naar de vermiste dokter gezocht. Tevergeefs; de volgende ochtend zag men zijn hoed drijven en wat later werd het levenloze lichaam door Godfried Weekers uit het water gehaald. Na de uitvaartmis werd de kist met de overleden dokter naar de brug “Aan Vijftien” gebracht. Minder dan een jaar eerder had hij op die plek gespeesched; nu sprak men er zijn lijkrede. Hogenhuis was

Rechts het huis waar dokter Hogenhuis zich twee dagen voor zijn fatale ongeluk in 1896 vestigde. Terwijl het dorp in rouw gehuld was, hing de door de burens gevlochten welkomstkrans nog aan de voordeur. Foto archief SGN.

slechts 28 jaar geworden en werd begraven in Leeuwarden. Een paar weken later verkocht de jonge weduwe in Nederweert haar hele inboedel en keerde terug naar Friesland. Zoon Anastasius Hogenhuis trad in de voetsporen van zijn vader en ging ook medicijnen studeren. Hij werd later geneesheer-directeur van het St. Josephziekenhuis in Venlo. Hij overleed in 1987.

Terug naar het boek van Toon Kortooms: voor dokter Antonio stond de eigenzinnige dokter Hendrik Wiegersma uit Deurne model. Hendrik's vader, Jacob Wiegersma, was ook arts in Brabant en figureerde in “Dorp aan de rivier” van schrijver Antoon Coolen. Dokter Hogenhuis en dokter Wiegersma sr. kwamen beiden uit Friesland en hadden samen medicijnen gestudeerd in Utrecht. Hogenhuis en Wiegersma jr. vestigden zich beiden als huisarts in de Peelstreek. Er waren dus diverse relaties. Zou het fatale ongeluk van Hogenhuis uit Nederweert de inspiratiebron zijn geweest voor *“Help! De dokter verzuipt”*?

Alfons Bruekers